

ע"פ 560/21 - סיאון יair בaniminov נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 21/560

לפני:
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט א' שטיין
כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ

המעורער: סיאון יair בaniminov

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דין וגזר דין של בית המשפט
המחוזי מרכז-lod-ב-תפ"ח 67082-06-18 מיום
23.11.2020 ומיום 10.1.2021 שניתן על ידי
השופטים: מ' פינקלשטיין, ל' ברודוי, ו-ר' אמיר

תאריך הישיבה: ב' בסיוון התשפ"ב (01.06.2022)

בשם המערער: עו"ד פרידה וול; עו"ד אבי כהן

בשם המשיבה: עו"ד יעל שרפ; עו"ד גל רוזנצוויג

בשם נפגעי העבירה: עו"ד בן אוצר

פסק דין

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

1. לפנינו ערעור על הכרעת דין וגורר דין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטים: מ' פינקלשטיין, ל' ברודי, ו- ר' אמיר) ב-תפ"ח 67082-06-18 מיום 23.11.2020, ומיום 10.1.2021, בהतאמה, בגין העבירות של שוד בנסיבות מחמירות, הצתה ושיבוש מהלכי משפט, כפי שיפורט להלן.

בigin עבירות אלו, הוטלו על המערער עונש מאסר עולם; 4 שנות מאסר בפועל, שמתוכן שנתיים ירוצו בחופף לעונש מאסר העולם, ושנתיים ירוצו במצבר לו; 12 חודשים מאסר על תנאי, ופייצוי לאלמנת המנוח ולארכעת ילידי בסכום של 258,000 ש"ח.

עיקרן עובדות כתוב האישום המתוקן

2. כאמור, בין המערער לבין המנוח, בוריס בוטרשויל, הייתה היכרות ממושכת, על רקע עיסוקם בתכשיטנות. במקרים מסוימים הרלוונטיים לכותב האישום, המערער היה נתון במצב כלכלי, והוא חב למנוח כספים אותם נדרש להחזיר לידיו.

ביום 30.5.2018, בשעה 09:00 בלילה, הגיע המערער לארון המנוח בביתו של המנוח בלבד, שם נפגשו השניים, כשבתו של המנוח תיק, שבו נשא כסף, תכשיטים ויהלומים. המערער ביקש מהמנוח להסייע לו לדירתו במודיעין (להלן: בית המערער), והמנוח נעתר לבקשתו. השניים נסעו ברכבת מסוג "יונדא" השיר למנוח, כאשר האחרון נהג בו, ועצר במקום נוסף בלבד, יצא מהרכבת וחזר אליו כשבתו 2,000 ש"ח במזומן.

עוד תואר כי עובה ליום 30.5.2018, ועל רקע המתייחות שנוצרה בין השניים, גמלה בלבו של המערער החלטה לגרום למוותו של המנוח. לשם כך ה策יך באקדח ובכדורים תואמים.

בעת נסיעת המערער והמנוח ברכבת מלוד למודיעין, המנוח נהג והמערער ישב לצידו. בהגיעם, נכנסו עם הרכבת לחניון תחת קרקעם של בית המערער (להלן: החניון). שם, לשם מימוש החלטתו, המערער יצא מהרכבת, צעד סביב חלון הקדמי, וכשהגיע לחלון מושב הנהג, שהוא פתוח, שלף את האקדח, כיוון אותו לעבר פלג גופו העליון של המנוח, וירה לעברו מטווח קצר, מספר קליעים, שארבעה מתוכם פגעו בחזחו.

לאחר מכן, הגיע העביר את גופו המדמים של המנוח ממושב הנהג למקום אחר ברכבת, נטל את תכשיטיו וכפסו והסתירם בתיקו שלו, במתחם נעל בחניון. כמו כן, כיבת הטלפון הנייד של המנוח, הסתרו בחניון, שטרף את החניון, עלה לבתו להתקלח ולהחליף את בגדיו.

במהלך, המערער נסע עם הרכב לעיר מודיעין, גירר את גופתו של המנוח אל מחוץ לרכב, אל עבר שוחה טبيعית בעיר, וכיסה אותה באבני. לאחר מכן המערער שב לרכב, נהג לכיוון תחנת הדלק הסמוכה, שם עצר והלך רגלית כשבדו מיכל פלסטי, אותו מילא בדלק ושב לרכב. לאחר מכן, נהג לרחוב בנימין בלבד, נכנס עם הרכב לתוך מבנה נטוש והציג כליל את הרכב בתוכו. משם, צעד רגלית, עליה לאוטובוס ושב לבתו במודיעין.

ממעשי המערער, נגרמו למנוח ארבעה פצעי כניסה בחזה וגבג, והוא נפטר כתוצאה מנזק חמור ללב ולריאה הימנית, בעקבות מעבר הקליעים בחזו.

הכרעת דין של בית המשפט המחוזי

3. בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער כאמור,פה אחד, לאחר שימוש ראיות, בעבירה של רצח בכוננה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); בעבירה של הוצאה, לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין; בעבירות שוד בנסיבות חמימות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין; ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק.

4. הרשות המערער נסמכה על מארג ראייתי מבוסס היטב שככל את הوذאותו של המערער במספר חקירות במשטרת, גילו גופת המנוח לאחר הובלה והצבעה של המערער; ראיות פורנזיות לפיהן הירי בוצע מותו קצר, מהצד, ובמקצת קרוב של 4 יריות בבית החזה של המנוח; מקום מציאת האקדח בשטח מיוער, בסמוך לתחנת הדלק שבה תועד המערער, כשהוא מלא מיכל פלסטי בbenzin; מציאת שרידי ירי רבים על בגדי וחפצי של המערער, אשר נמצאו במיחס נעל בחניון התת קרקע של ביתו; מכשיר הטלפון הנייד של המנוח נמצא מוחבא בחניון; מציאת ד.ג.א. של המנוח על בגדים שונים בדירת המערער, ולצדם נמצאו במרפסת הבית גם מפתחות רכבו של המנוח.

נוסף על כך, נמצאו במיחס החניון תיק ועליו ד.ג.א. של המערער, ובתוכו דרכונו, שאליו היו מחוברים שטרות כסף ותכשיטים, שאף על חלוקם נמצא ד.ג.א. של המנוח ושל רעינו. בהתאם לחוויות דעת מומחה שהוגשה (ሞגץ ת/54) חלק מהתכשיטים שנפתחו תאמו לתמונות תכשיטים שנמצאו במכשיר הטלפון הנייד של המנוח. המערער מחק שיחות אל המנוח שבוצעו ביום שלפני האירוע.

זאת ועוד, המערער אף תועד במלמולות אבטחה כשהגיע לתחנת הדלק הסמוכה למקום הטמנת גופת המנוח בעיר מודיעין, נצפה שעצר עם הרכב במקום סמוך, והלך רגלית לתחנת הדלק, שם מילא מיכל בנזין, ושב לרכב המנוח. לאחר מכן נצפה צועד רגלית בקרבת זירת הוצאה (מוזגמים ת/277, 278, 283, ת/284).

5. המערער ניהל את הגנתו בבית המשפט המחוזי תוך כפירה מלאה בזיהויו כמי שירה במנוח. לשם כך העידו מטעם ההגנה חשמלאי הרכב אשר המערער הזמן לאחר שרכבו של המנוח לא התנייע. העידו גם בני משפחת המערער, ועודים נוספים שהיו בעלי קשרים עסקיים עם המנוח, וזאת בניסיון להצביע על חסודים אחרים ביציעו הירי. לאחר שנקבעו ממצאי עובדה ומהימנות, נדחתה גרסת המערער לפיה אלמוניים רצחו את המנוח (להלן: גרסת היורים

האלמוניים), ובית המשפט קבע כי מדובר בהגדתו כ"גרסה כבושא, שקרים ופנטסטית יש לדחותה" (פס' 53 להכרעת הדין).

כאן המקום לציין כי בעת הגשת הערעור, שאלת זהות היורה אינה עוד בחלוקת. בפתח טיעוני בפניו ציין בא כוח המערער כי הוא זונה את גרטסו בדבר היורים האלמוניים, ושאר הטענות להרשעה ברצח כפי שטען בנימוקי הערעור בכתב וכעת הוא מודה כי הוא זה אשר ירה במנוח והביא למוות וכי המחלוקת היא האם מדובר ברצח בנסיבות מחמיות או רצח בסיסי על פי הדיון החדש.

יתריה מזו בא כוח המערער ציין כי הוא אינו חולק על הودאותו ברצח בחריגתו ואף לא בשחוור שערכ ובדבריו היותו לא דובר אמת בפרטם רבים שמסר בחקרותו ואולם, ביקש להתייחס לדבריו בדברי אמת "כאשר קיימים חיזוקים אוביקטיביים" כלשונו, האם הרצח היה פרי "תכנון" או "איירע ספונטני ולא מתוכנן" (עמ' 2 שורה 33 לפירוטוקול הדיון בערעור).

6. בית המשפט המ徇ז התייחס בנוסף לשילג גרטאותו המשתנות של המערער, מתחילה חקירתו במשטרה ועד לעדותו בבית המשפט, תיאר בהרחבה את שקריו הרבים לאורך ההליך, מצא את עדותו בלתי מהימנה באופן ברור ומובהק, וכינה אותו "שקרן בלתי נלאה". עוד נקבע בהקשר זה, כי "מאמציו של הנאשם לתעתע במשטרה, למונע גילוי ראיות, ולהתאים את גרטסו לראיות שנחקרו – עוברים כחוט השנוי לכל אורך ההליך במשטרה ובבית המשפט" (פס' 68 להכרעת הדין).

7. בית המשפט המ徇ז הוסיף לבחן האם התקיימו יסודות עבירות הרצח, לשונה בעת ביצוע העבירה, עבר לרפורמה בעבירות ההמתה. בית המשפט קבע כי במעערר התגבשה החלטה להמיתאת המנוח. מסקנה זו נמקה לאור שליפת האקדח על-ידי המערער, כיוונו לעבר פלג גופו העליון של המנוח, מרחק קצר מאוד, והיר במנוח במקבץ קרוב, של 4 ס"מ. נקבע כי אף מעשי של המערער בגופה לאחר ההמתה מלמדים על כוונתו, וכי בהודאותו במשטרה (מצג ת/33) לא טען כי כוונתו הייתה אחרת. כן נדחתה הטענה בדבר "ירי בעיניהם עצומות" קטעה השוללת את הכוונה להמית, ונקבע כי אין יסוד לטענה כי המערער חף בירוי רק על מנת לפצוע את המנוח.

אשר ליסוד ההנחה, נקבע כי מעשו של המערער, ובهم נתילת האקדח בו הציג מראש, היצאה מהרכבו וההילכה מסבבו למקום מושבו של המנוח, כמו גם כיוון הנשק לעברו – מקיימים יסוד זה. בהקשר זה, בית המשפט דחה מבחינה עובדתית את טענת המערער לפיה האקדח נמצא על ידו במהלך הנסיעה בתא הרכבות ברכבו של המנוח.

אשר ליסוד היעדר קנטור, צוין כי סוגיה זו כלל לא עלתה ב מקרה זה, ואין כל עדות לכך שהמעערער קונטר על-ידי המנוח עבר למעשה ההמתה.

בנסיבות אלה, קבע בית המשפט המ徇ז כי התקיימו יסודות עבירות הרצח בכוונה תחילה, כפי שפורט.

8. בהמשך לכך, נבנהה השאלה האם תיקון 137 לחוק העונשין, הרפורמה בעבירות ההמתה, מהוות דין מכך בעניינו של המערער, המצדיק הטלת עונש שאינו עונש מסר עולם חובה. בית המשפט המוחזק קבע כי מתקיימות שלוש נסיבות מחמירותועל פי הדין החדש, וכן אין בו ממשום הקלה עם המערער. כך, נקבע כי מתקיימת הנסיבה המחייבת של ביצוע מחמירותועל לאחר תכנון, ואף מתקיימת החלופה של ביצוע הרצח לאחר "הליך ממשי של שキלה וגיבוש החלטה להמית", לפי סעיף 301א(1) לחוק העונשין.

עוד נקבע, ברוב דעתות השופטים, שמתקיימת גם הנסיבה המחייבת לפיה "המעשה נעשה במטרה לאפשר ביצוע עבירה אחרת או להקל את ביצועה, או במטרה להסתיר את ביצועה של עבירה אחרת", לפי סעיף 301א(2).
לחוק העונשין, היא עבירת השוד. לעומת זאת, השופט ר' אמיר סבר, בדעת מיעוט, כי לא הוכח ברמה הנדרשת בפלילים שמטרת הרצח הייתה לבצע שוד, אולם הctrף בסופו של יום לתוכצת פסק הדין, שכן גם לשיטתו הוכח מעבר לספק סביר כי מעשי של המערער נכללים בעבירות הרצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(1) לחוק העונשין.

9. הכרעת הדין התקיישה גם לטענת הגנה החלופית, לפיה יש להרשיע את המערער בעבירות ההמתה בנסיבות של אחראיות מופחתת, לפי סעיף 301ב(א) לחוק העונשין, מאחר שלפי הנטען המערער היה נתון במצב של מצוקה נפשית קשה על רקע התעללות חמורה ומתרשחת ומקרי שוד שביצע כלפי המנוח בשנים האחרונות. אולם, נקבע כי המקרים שתוארו הם חרשי כל בסיס, ואין ראיות חייזניות לכך שאכן התרחשו, או לכך שהמנוח ביצע אותם. משכך נקבע, כי "יתכן בהחולטינהשם [המעערר - י.א.] היה במצב נפשי לא טוב בזמן הרלוונטי לכתב האישום, אך לא כזה המשפיע על אחראיות הפלילית" (פסקה 137 להכרעת הדין).

10. לאור האמור לעיל, המערער הורשע כאמור בעבירות הרצח בכוונה תחילתה ונקבע כי לא חל דין מכך לגבי, בהתאם לתיקון 137 לחוק העונשין, מאחר שבמקרה זה מתקיימות כאמור שלוש נסיבות מחמירות על פי הדין החדש. משכך, ממילא עונשו היה נגזר למסר עולם חובה.

עוד הרשיע בית המשפט את המערער כאמור, בעבירות הוצאה, שיוכסה לו בגין הוצאה רכבו של המנוח; בעבירות שוד בנסיבות מחמירות, שיוכסה לו בגין גניבת תכשיטיו וכיספו של המנוח; ובabayת שיבוש מהלכי משפט, שיוכסה לו בגין קבירת גופתו של המנוח והוצאה רכבו.

גזר דין של בית המשפט המוחזק

11. בגזר הדין, ניתנה התקישות מיוחדת לחמתת תצהירי נפגעי העבירה שהוגשו, על ידי כל אחד מבני משפחתו של המנוח, אלמנתו וארבעת ילדיו. בתצהירים אלו תיארו כיצד חרב עליהם עולםם בעקבות מעשה הרצח. תואר כי המנוח היה איש משפחה, איש חסד, וعمل קשה לפרנסתו בסחר תכשיטים ויהלומים. כן הודגש כי במהלך המשפט, העידו מספר עדים על תכונותיו האישיות החביבות.

עוד תואר כי המנוח היה סמל לנ庭ה לזרות, ואחריו מותו נחשפו בני משפחתו למפעלי גמ"ח מגוונים שהנהיג.

הוא שימש גבאי בבית הכנסת "שער שמיים" בלבד, ובעקבות המקירה, החליטו הנהלת בית הכנסת והמתפללים לקרוא את בית הכנסת על שמו, וכך הוקמה על עשייתו המסורתית רובת שנים למען הקהילה.

כמו כן, מתחזרי נפגעי העבירה עולה תיאורם של בני המשפחה את רגעי האימה שעברו עליהם, את עצם על ניסיונו של המערער להשחרר את המנוח, חלקו מקו ההגנה שנקט, ועל השקרים הבוטים שהשמיע בבית המשפט.

כן תוארו הנזקים הכספיים הרבים שנגרמו למשפחה בעקבות הרצח. צוין כי בענף היילומים נהוג לרשום את פעולות הסחר על גבי פתקים, כפי שנרגע גם המנוח, אשר שמר את פתקי החוב בתיקו. ואולם בעקבות מעשי המערער והצמתה הרכבת על תכלתו, לרבות התקיק עם פתקי החוב, סוחרים שחבו כספים למנוח התנערו מהשנת חובם.

12. בבאו לבחון את ההוראה העונשית, קבע בית המשפט כי אין חולק על עונש החoba שיש להטיל על המערער בגין עבירות הרצח, ועל חיובו בסכום הפיזי המקורי המקסימלי. לפיכך, הסוגיה העיקרית שהיתה בחלוקת התיקסה לשאלת האם ראוי להטיל עונש נפרד בגין העבירות הנלוות, ואם כן – האם עונש כזה יצטרך לעונש מאסר העולם, או ירוצה בחופף לו.

בית המשפט המחויז הגיע לככל מסקנה, כי לגבי עבירות השוד בנסיבות מחמירות אין להטיל על המערער עונש נפרד, מאחר שעבירה זו נעברה צמוד לעבירות הרצח, והרצח נועד, לדעת רוב השופטים, לשם השוד. לעומת זאת, נקבע כי ביחס לעבירות ה策טה והшибוש, שבוצעו במקומות שונים ממוקם ביצוע הרצח, וכן עברו מתוך כוונתו של המערער למלט את עצמו ממתן הדין על מעשיו – יש להטיל עונש נפרד. דגש מיוחד של חומרה ניתן להשלכת גופת המנוח והפקرتה בעיר, מעשה אשר גרם להלנת המת, ביזוי ודחית הבאתו לקבורה. לפיכך נקבע כי מעשים אלו מצדיקים מתן עונש נפרד, העומד על 4 שנות מאסר.

אשר לשאלת צבירת העונש הנלווה לעונש מאסר העולם, נקבע כי מאחר שמדובר בעבירות שבוצעו באתרים שונים, כאשר המערער הטמין את גופתו של המנוח בעיר מרוחק ואז המשיך והציג את מכונתו בעיר אחרת; ומאחר שבשבירות אלה בולת חומרה מיוחדת, הנובעת מכך שבבמקרה השיבוש שכורן בהסתדרת גופת המנוח בעיר יש פגעה הן בערך של ההגנה על ההליך המשפטי, הן פגעה קשה במשפחה המנוח ובכבוד המנוח – נקבע כי הציבור הרואיה תעמוד על שנתיים, ושנתיים נוספות ירצו בחופף.

13. אשר על כן, בגין עבירות הרצח וUBEIRAT HSOD BANISIVOT MACHMIRUT HUTEL UL MEURER UNONSH MASER OLOM; בגין UBIRAT HAZETTA VEHUBIRAH SHL SHIBOSH MAHALCI MASHPAT HUTOL UL MEURER 4 SHNOT MASER BAFDAL, SHNATIM MATOCIN BEMATZBER LEUNONSH MASER OLOM, VESHNATIM BACHOFEF LO; 12 CHODSHI MASER UL TANAI, SHAMEURER LA YUBOR TOR 3 SHNIM MIOM SHCHORO UBIRAT ALIMOT MASOG PESHA, UBEIRAT HAZETTA; VEN PIZU CASHPI LMFASHCHET HAMNOH BSCOM SHL 258,000 SH".

תמצית טענות הצדדים בערעור

14. הערעור שלפנינו מופנה כלפי הרשות המערער בעבירות הרצח בכוונה תחילת בלבד. המערער אינו משיג אפוא על הרשותו בביצוע העבירות הנלוות שפורטו לעיל.

בערעורו, המערער מודה כי הוא שירה במנוח וגרם למוות. עם זאת, הוא משיג על הרשותו בעבירות הרצח בכוונה תחילת כאמור, ועל עונש מסר העולם שהושת עליון בגינה. לטענותו, לא מתקומות בעניינו נסיבות מחמירות לרצח, מאחר שמעשו עונם להגדרת הרצח הבסיסית בהתאם לסעיף 300(א) לחוק העונשין, בנסיבות הקיימים. בנסיבות אלה, טוען כי תיקון 137 לחוק העונשין מהווה דין מכך שיש לגזר את הדין על פיו.

טענתו המרכזית של המערער, עליה שב בדיון שלפנינו, היא כי יש לאמץ את הودעתו במשפטה מיום 31.5.2018 (ሞצג ת/33) וכן את דוח "הובלה והצבעה" (ሞצג ת/34), במסגרתם הודה כי יירה במנוח, אף הוביל את החוקרים אל מקום הימצאות הגוף. טוען כי יש לאמץ גם את דבריו הנוספים באותה הودעה, לפיהם מצא את האקדח בתא הcpfות של רכב המנוח, ולא הצדיך בו מראש.

בהקשר זה טוען המערער כי מוצג ת/33 מבטא אמרה אוטנטית שלו ומהויה הודאתאמת. האופן שבו נאמרה, ב בכלי, נתמכת בנסיבות פרטיים מדויקים שאומתו, אשר הובילו לשחרור שביצע, במסגרתו הוביל את המשטרה אל גופת המנוח. טוען כי בהודאה זו פירט כיצד פגש במנוח בבוקר האירוע, המתין לו ברכבו, "מצא" את האקדח בתא הcpfות, וברגע של כעס ואיבוד עשתונות, יירה בו.

לפי הטענה, בית המשפט המחויז העניק משקל מכריע להודאותו ולשחרור שביצע בעקבותיה, אך שגה שערר "פלגינדייבורא" כאשר קיבל את הודאותו בירי והתעלם מיתר הפרטים שמסר בהודאה זו, ולפיהם לא התקoon לגורם למוות של המנוח, איבד את עשתונותיו לנוכח מצוקתו הנפשית הקשה, יירה בו כשיינו עצומות, וכל זאת באופן ספונטני, ללא תכנון מראש, בחניון ביתו. עוד טוען המערער בהקשר זה כי עצם העובדה שהAIROU התרחש בחניון פתוח וגלי לעיני כל, מלמדת גם היה על הספונטניות שבמעשה.

נוסף על כן, המערער הדגיש כי יצא מביתו בבוקר המעשה, גלוּ פנים, לאור יום, עם מכשיר הפלפון שלו, לפגישה עסקית, אשר אותה קבע מראש עם המנוח, ועל כן מלמדות שיחות הטלפון הרבות ביניהם בלילה שלפני האירוע. זאת ועוד, המערער תועד במצולמות הבניין בו התגורר יצא מביתו עם שקייט פירות, ללא אקדח, ואף ריעיתו העידה שלא ראתה כל אקדח ברשותו או בידיהם. כמו כן, טוענתו אין ראייה כלשהי שהאקדח שלו, או כי רכש אחד, או כי משך סכום כסף לשם רכישתו.

עוד צוין כי ביום עובר לאירוע, המערער נבדק על-ידי רופא, אשר התרשם ממצבו הנפשי המעורער והפנה אותו בבדיקות לפסיכיאטר (ሞצג נ/33). לפיקח, המערער טוען כי היה על בית המשפט לאמץ את ההודאה והשחרור במילואם ולהרשיעו בעבירות הרצח הבסיסי בלבד.

אשר לעונש, המערער ביקש כי ככל שטענותו ייחזו ויקבע שהוכח שבוצע רצח בנסיבות מחמירות, העונש שנגזר

עליו יופחת, ויבוטל עונש המאסר במצטבר. לפי הטענה, שגה בית משפט קמא משקבע מתחמי ענישה נפרדים בגין עבריות הרצח והשוד ובгинן עבירות ההצתה והшибוש. לטענתו, יש לקבוע מתחם ענישה אחד לכל האירועים יחד.

15. מנגד, המשיבה טענה כי דין הערעור להידחות.

המשיבה בטיעונה סמוכה ידיה על הכרעת דין של בית המשפט המחויז, ועל מצאי המהימנות והעובדת שנקבעו, המבוססים על מגוון רחב של ראיות. בכלל זה: ראיות פורניזות, מצויים בזירת הירוי ובבדיקה של המערער, מציאות התכשיטים שנגנוו ייחד עם דרכונו של המערער במיחס השיך לו, וכן הودאותו במהלך חקירותה במשטרת, אשר בעקבותיה נערכה "הובלה והצבעה" בה נמצאה גופתו של המנוח.

המשיבה הדגישה כי המערער שינה את גרסאותיו מספר פעמים, לרבות טענותיו בערעור, בהן הודה שעמדות בית המשפט המחויז היו שקרית. לאור זאת, טענה המשיבה, כי לא בכדי מצאי המהימנות שקבע בית המשפט המחויז לגבים חrifim בעוצמתם.

לטענת המשיבה, אף על פי שהוכר מהימנותו של המערער אינה נתונה בחלוקת, ומוסכמת גם על ידי הגנה, מבקשים כתע סנגוריו של המערער מבית המשפט לאמץ באופן מלא את גרסתו בחקירה בה הודה בביצוע הירוי, למורת שהוא עצמו בקש לשכנע את בית המשפט המחויז כי הודה זו הייתה שקרית וניתנה תחת לחץ של "יורים אלמוניים".

עוד נטען, כי מאחר שגרסתו של המערער בערכאה דלמטהריה גרסת "הירומים האלמוניים", הוא מנע מעשה את האפשרות לחקור אותו בחקירה נגדית בדבר טענותיו כולם, לפיה הוא אכן ירה, אך לא התקoon להרוג, ואף מצא את האקדח בתא ה兜פות ברכב המנוח. המשיבה טענה כי המערער לא העיד על דברים אלו בעדותו, ומשכך משקלה של גרסה זו נפגע באופן ממשמעותי.

לבסוף, נטען כי אין כל עילה להתרבויות במסקנותיו של בית המשפט המחויז בדבר התקיימות יסודות עבירות הרצח על פי הדין הישן, ובדבר התקיימות הנسبות המחייבות על פי הדין החדש – תכנון, הליך שキלה ממשמעותי, והמתה במטרה לבצע עבירה אחרת. כמו כן אין להתרב בקביעה העובדתית כי המערער הצדיד מראש באקדח, ובשלילת הטענה שהמערער ירה בעניינים עצומות.

דין והכרעה

16. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובחומר הראיות שהוגש לבית משפט קמא, ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בדין שהתקיים בפנינו – הגיעו לככל מסקנה, כי דין הערעור להידחות, וכך אציג לחבריו ולחברתי לעשות.

17. אפתח תחילת בהצהרתו של הסניגור, כי אין הם חולקים על מממצאי מהימנות שנקבעו בערכאה קמא,

והמחלוקת מתמקדת בעבירה שעלה פיה צורך להיות מושע המערער לפי הדין החדש, אשר מהווע עבورو "דין מקל".

ואולם, דקדוק עמוק בטענות המערער, ובמיוחד בטענתו כי יש לקבל במלואה את גרסתו במשטרת - ת/33 – מעלה כי ערעורו משיג באופן מובהק על ממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על-ידי בית המשפט המחוזי. וודges, טענותיו של המערער בעניין מציאות האקדח בתא הcpfot, הירי בעיניים עצומות, וספונטניות האירוע – נדחו בבית המשפט המחזוי בניomics מפורטים ובהתבסס על כלל התשתיות הריאיתית שהוצגה בפניו, ועל בסיס כלל העדויות שנשמעו במהלך המשפט.

לפיכך, עינינו הרואות כי הערעור נסוב, בעיקרו, על ניסיון להשיג על ממצאים אלה. כלל ידוע הוא, כי בית משפט זה אינו נוטה להתערב בממצאי עובדה ומהימנות אשר נקבעו על-ידי הערוכה הדינית. זאת מאחר שבידיה הופקדה מלאכת ההתרשם מהעדים שהופיעו בפניה, ובוחינת השתלבותם במארג הריאיתי הכללי, ולה עדיפות ברורה על פני התרשומות העקיפה של ערכאת הערעור (ראו מני רבים: ע"פ 20/2006 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 20 (21.7.2021); ע"פ 8956/2022 מדינת ישראל פסקה 23 (28.6.2022) (להלן: עניין מרטייס)).

בעניינו, כפי שעה מהכרעת הדין, עדות המערער נמצאה שלא אמינה, מלאה בשקרים, וחסרת מהימנות באופן בולט. זאת ועוד, הודges כי אין לקבוע כל ממצא על פי דבריו של המערער, אלא רק במקום שיש לכך ראיות נוספות ועובדות מוכחות. אין מקום להתערב בקביעות אלה של בית משפט קמא.

אשר על כן, ועל אף שהraiots בעניינו אין מחייבות תוספת ריאיתית, שקרו של המערער בסוגיות מהותיות, בחיקירותו במשטרת ובעדותו בערוכה הדינית, מתווספים לכל הראיות העומדות לחובתו.

בנוסף, אין בידי לקבל את הטענה לפיה ת/33 (הodata המערער מיום 31.5.2018) הייתה ראייה מכרעת להרשעת המערער בדיון. בתיק קיימות ראיות רבות נוספות המלמדות על הכהנה, תכנון והחלטה להמית, אשר יפורטו בהמשך הדברים, ואשר בית המשפט המחזוי התבבס עליהם בהרשיעו את המערער. זאת ועוד, הodata המערער ב-ת/33 נבחנה באופן יסודי ובית המשפט עמד על שקרו המרוביים גם במסגרת אמרה זו, בה הודה בбиוץ הרצח.

18. אף טענותיו של המערער כי יש להרשיעו בעבירות הרצח הבסיסית לאחר שמדובר באירוע בלתי מתוכנן, אשר אין הוא חף בנסיבות הקטלנית – דין להידחות. בעניינו, מתקיימים יסודות עבירות הרצח ככוונה תחילתה לפי הדין שהוא בתוקפו בעת ביצוע העבירה, ומشكך טענתו של המערער לפיה היה מדובר באירוע ספונטני, בו ביקש לפגוע במנוח אר לא חף במוito – אין בה ממש. אפרט להלן.

מעשיו של המערער מלמדים על כוונתו להמית – המערער הוציא את האקדח מתיקו, כיוון אותו לפני פלג גופו העליון של המנוח מטווח קצר מאוד, וירא 4 כדורים במקבץ קרוב. בנוסף, הכנס את גופת המנוח לתא המטען ברכב, וקבע אותו בעיר תחת גל של אבניים. בכל אלו יש כדי להצביע על קיומה של כוונת קטילה.

בקשר זה, אין לקבל את טענת הסניגור כי המערער ירה כשיינו עצומות. ראשית, טענה עובדתית זו נדחתה בערכאה הדינית, אשר קבעה שהיא "מופרכת על פניה" ואני רואה כל טעם להתערב בכך. שנית, הירי בוצע כאמור במקבץ צמוד לפלג גופו העליון של המנוח, וממצאים אלה אינם מתיישבים עם ירי בעינים עצומות. שלישיית, נכון הריאות הרבות המלמדות על תכנון הרצח על-ידי המערער, לרבות ביצוע כלל ההכנות להוצאה תכניתו אל הפועל, אשר כללו את ה策ידות באקדח, הכנותו לרכישת כרטיס טיסה לקיב, הכנת דרכונו, וכן כיבוי מכשירו הנכיד ביום האירוע, אין זה סביר כי יחליט לפטע לעצום את עינויו. במילים אחרות, מתוך "עכמת העינים" של המערער אינה עולה בקנה אחד עם כלל הריאות המלמדות על תכנון, על הכנה ועל החלטה להמית.

19. אשר ליסוד הינה, אני סבור כי אין מקום להתערב בקביעות לפיהן מעשי של המערער בענייננו מקיימות את יסוד זה: המערער ה策יד באקדח יצא מהרכב והלך מסביב לכיוון צידו של מושב הנג bog ישב המנוח, ולמעשה הקיף את הרכב כיוון את האקדח לעבר המנוח וירה בו. בנוסף, אני מקבל את הקביעה כי המערער ה策יד באקדח מבועוד מועד, וכי גרסתו ביחס למצוות האקדח בתא הcpfot של רכב המנוח אינה מתקבלת על הדעת.

עיר כי מדובר בהכרעה עובדתית חשובה המשילכה אף על סיוג העבירה בהתאם לדין החדש: ה策ידות באקדח מלמדת על תכנון והכנה ומובילת להרשעה בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות. לעומת זאת, מציאות האקדח בתא הcpfot של רכב המנוח, כפי שטען המערער, מלמדת לכואורה על ספונטניות, המכונה לבחינת עבירות הרצח הבסיסית בהקשר זה.

כאן המקום לציין כי המערער לא העיד על גרסה זו, בדבר מציאות האקדח בתא הcpfot, וגרסה זו לא عمده למעשה בפני חקירה נגדית. בעדותו טען כי היורים האלמוניים הם שהביאו עימם את האקדח. הטענה לפיה מצא את הנשך בתא הcpfot של רכב המנוח נתענה רק בחקירתו במשטרה, שבמסגרתה הודה בowitz הרצח ובקבורת הגוף (ת/33). בית המשפט המחויז קבע כי אין כל מקום לשקל לדבריו של המערער בדבר מציאות האקדח בתא הcpfot, והפריד בין הודהתו ברצח ובקבורת הגוף, לבין טענותיו כי מצא את האקדח שבו בוצע הרצח בתא הcpfot של רכב המנוח. יודגש, לגרסה זו בדבר מציאות הנשך לא ניתן כל משקל, בשל שקריו המהותיים של המערער לאורך כל הדרך. זאת ועוד, אני מקבל את הקביעה לפיה לא סביר כי המנוח, שהוא אדם נורטטיבי, החזיק בירושתו אקדח לא חוקי, לא רשום, טעון, דרוך ומוקן לירוי, בתא הcpfot של רכבו. יש אף לתת משקל מסוים בהקשר זה גם להודעת רعيיתו, אשר הוגשה בהסכמה, כי לא היה בירושתו של המנוח אקדח (ሞצג ת/366).

20. אכן, שני נושאים אלו, הודהת המערער ומציאות האקדח בתא הcpfot, הוזכרו בamarato של המערער במשטרה כאמור (מוצג ת/33). אולם, העובדה שבית המשפט המחויז קיבל את הודהתו של המערער באמירה זו, אין בה כדי לגרור הסתמכות מוחלטת על כל חלקו האמור: "הכל הוא, שבית-המשפט רשאי להתייחס אל ההודיה כאלו הייתה עדות" שנמסרה בפנוי: חלקים ממנה קיבל כמהימנים ואחרים ידחה כבלתי אמינים, הכל על-פי התרשםתו ועל-פי אותם שיקולים המדדריכים אותו בקביעת מימצאי מהימנות בדרך כלל" (יעקב קדמי ■ - חלק ראשון, 134 (2009)).

קיים אפוא הבדל מהותי בין הודהתו של המערער בירוי על המנוח וההובלה אל הגוף, לבין דבריו בנושא מציאות הנשך, אשר לא נתמכו במצאות עובדתי או ראייתי כלשהו, ואף לא זכו לאמון של בית המשפט. בית המשפט קיבל את

האמירה, אך נוגה בה החלטת "פלגינדיבורה" וקבע כי חלקים ממנה נמצאו מהימנים, ואילו חלקים אחרים נמצאו כלל מהימנים, ועל כן יש לתת להם משקל נמוך עד אפסי בשלב ההכרעה (ראו בעניין זה גמ: סעיף 197, סעיף 235 (1) (ב); ע"פ 2592/15 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (6.7.2016); ע"פ 7229 מירזיב נ' מדינת ישראל, פסקה 24 לחווות דעתו (20.12.2021)).

בנסיבות אלה, ולאור כל האמור לעיל, אין בידי לקבל את גרסתו של המערער בעניין מקור הנשך.

21. אף בשאלת תכנון הרצח, אני מקבל את קביעותה של הערכאה הדינית. נכון הצבירותן של שורת ראיות נסיבתיות, אין להתערב במסקנה לפיה המערער תכנן את רצח המנוח: המערער הצדיד מרأس בנסיך כאמור, והגיע עמו לפגישתו עם המנוח בלבד בבוקר הרצח; הchein נתיב MILFOT לביריה בחיפושיו אחר כרטיס טיסה יחיד לקיב"ב, למחירת יום האירוע; יצא מביתו בבוקר האירוע מצוד בדרכונו.

נוסף על כך, הtentations המערער לאחר הירוי מלמדת על כך שאין מדובר בספונטני שבוצע מתוך סערת נפש. המערער ביצע שורת פעולות אשר בוצעו בקורס רוח ותוועדו במצלמות אבטחה שונות, שבahn לא נצפה כשהוא מצוי בסערת רגשות: גנבת תכשיטים ושטרות של כסף מזומנים מתיקו של המנוח, אריזתם בצוותא עם הדרcum, והחבאתם במיחסן שבחניון ביתו; העברת גופת המנוח לתא המטען של הרכב; כיבוי מכשיר הטלפון הנייד שלו; כיבוי והסתרתם הטלפון הנייד של המנוח; נסיעה לחשמלאי והבאתו לזרה כדי לאפשר את הנעת הרכב; החלפת בגדי והסתתרתם; שטיפת החניון (בהתאם לדברים שמסר במשטרה); קבורת המנוח בעיר מודיעין; החבאת האקדח במקום נפרד; ולבסוף הסעת הרכב לדוד והצאתו לבניין נטוש, לאחר קניית בנין בתחנת הדלק הסמוכה.

בנסיבות אלה, מעבר לכך שמדובר בפעולות המuidות על ניסיונו של המערער למלט עצמו מאחריות לחת את הדין על מעשי, עסוקין אף בהtentations המUIDה באופן ברור על תכנון, אינה מתইישבת עם רצח ספונטני שבוצע ב"להט הרגע".

לכך יש להוסיף את דברי המערער לשוטר רפ"ק וקניין, מחוץ לחדר החקירה, ואשר בית משפט קמא מצא בהם חיזוק נוסף למסקנה שהרצח היה מתוכנן (ሞצע ת/40ב). המערער ענה לשאלת החוקר, האם בדיעבד היה חוזר על מעשה הרצח, והשיב בשלילה, וכשנשאל מה היה עשו אחרית, הסביר כי היה "LOCK ANSHIM" כדי שייהרגו את המנוח. גסדבריו אלו, מצביעים באופן מובהק על רצח מתוכנן.

22. אשר לשאלת תחולתו של הדין החדש בעניינו, אציג כי על אף שימושי המערער בוצעו עובר למועד תחולת תיקון 137 לחוק העונשין, יש לבדוק אם יש בדי החדש כדי להקל עליו. אומר כבר עתה, כי בעניינו, על פי נסיבותו של תיק זה, מתקיימים יסודות עבירות הרצח בנסיבות חמירות, לפי סעיפים 301א(1), ו-300א(2) לחוק העונשין, ولكن תיקון אינו מסייע לumaruer בבחינת "דין מקל" כפי שיפורט להלן.

ראשית, וכפי שפורט לעיל, הנסיבות הראיות הנסיבתיות בעניינו מצביעות על רצח מתוכנן ולא על פעולה ספונטנית. ואולם, אף אם נקבל את טענתו של המערער, כי אכןמצא באקראי את האקדה בתא הcape של רכב המנוח, ולא הצדיף בו מראש, טעונה שנדחתה באופן מלא ומפורט בבית משפט קמא, גם אז יש מקום לקבוע כי עבר עבירה של רצח בנסיבות חמימות לפי הדין החדש, לאחר שהמעשה נעשה "לאחר הליך ממשי של קבילה וגיבוש החלטה להמית" בהתאם לסעיף 301א(א)(1) לחוק, כפי שיוסבר להלן.

החוק החדש קובע רצח בנסיבות חמימות לא רק מקרה שבו תוכנן הרצח מראש. די בקיומו של הליך ממשי של קבילה וגיבוש ההחלטה להמית, על מנת לבטא את החומרה המיוחדת הנדרשת, כפי שהובר בדברי ההסבר לתיקון 137:

"[...] לא מדובר אך במקרים של התנקשות המתוכננת זמן-מה מראש, אלא במקרים שבהם הממית שקל והחלטת לקטול את קורבנו, להבדיל ממקרים שבהם הרצון להמית נוצר באופן ספונטני ובלהט הרגע." (דברי ההסבר לתיקון 137 (הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 124) (עבירות המתה), התשע"ז-2015, ה"ח 166, 170).

בעניינו, במהלך הנסיעה מלוד למודיעין, התקיים אצל המערער הליך ממשי של קבילה וגיבוש ההחלטה להמית את המנוח, כפי שאף נקבע בערכאה הדינית. בנוסף, יש לזכור בחשבון אף את שורת פעולות המערער בעקבות הרצח, ואשר פורטו לעיל, וגם הן רלוונטיות להכרעה שהרצח בוצע לאחר הליך ממשי של קבילה וגיבוש ההחלטה להמית (ראו והשוו: חוות דעת בע"פ 7722/19 זרנסאי נ' מדינת ישראל, פסקאות 17-20 (19.4.2021); ע"פ 5995/21 אבו אלהנסנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 28-29 (16.6.2022); עניין מרטינס, פסקה 28).

שנית, מארג הראיות בעניינו מלמד על כך שהרצח היה מתוכנן מראש למטרת שוד, ועל כן מתקיימת נסיבה חמימה נוספת, של רצח במטרה לאפשר ביצוע עבירה חמורה אחרת, בהתאם לסעיף 301א(א)(2) לחוק החדש הקובע כדלקמן:

"המעשה נעשה במטרה לאפשר ביצוע עבירה אחרת או להקל את ביצועה, או במטרה להסיטור את ביצועה של עבירה אחרת, או לאפשר הימלטות מן הדין לאחר ביצוע עבירה אחרת: לעניין זה, עבירה אחרת – עבירה שעונשה שבע שנים מסר או יותר".

מהraiות עולה, כי מטרת המערער הייתה לשודד את המנוח ולבrhoות עם השל לחול". כפי שפורט לעיל, המערער ביקש להכין עצמו, יום לפני האירוע, לנסעה מיידית לקיב"ב, ולא נתן לכך כל הסבר סביר. בנוסף, בבוקר האירוע המערער החזק ברשותו דרכו כאמור, מיד לאחר האירוע ערך אותו יחד עם התכשיטים והשטרות שנשל מהמנוח, והחייב אתם במבחן שבchnion ביתו, שrank לו היה גישה אליו (מוצג ת/44א). ראיות אלו מצביעות על כך שהרצח נעשה כדי לשודד את המנוח, ולעשות שימוש בשלל השוד בעת הנסיעה לחול".

23. אשר על כן ולאור האמור לעיל, החוק החדש אינו מהו דין מקל בעניינו של המערער, ויש להותר על כנה את הרשותו בעבירה של רצח בכונה תחילתה לפי סעיף 300א(א)(2) לחוק העונשין, בטרם תיקונו.

24. אפתח בהלכה לפיה בית משפט זה לא יטה להתערב בעונש שהושת על-ידי הערכמה הדינית, אלא במקרים שבהם בולטת חריגה ניכרת ממדיניות הענישה המקובלת, או כאשר נפלת טעות מהותית בגזר הדין (ראו למשל, ע' פ' 6028/21 אטרש נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (15.5.2022)).

בעניינו, הוואיל ואני סבור כי יש לדחות את הערעור ביחס להכרעת הדין, ומאחר שנגזר על המערער עונש של מאסר עולם חובה, כל שנותר להכريع הוא בעניין אופן ריצויים של העונשים הנלוויים שהוטלו על המערער – בחופף או במצטבר לעונש המאסר בפועל.

זכור, נקבע כי השוד היה צמוד לרצח ולפי דעת הרוב בערכאה הדינית היווה נסיבה מחמורה לעבירה, אשר הצדיקה את עונש מאסר העולם, ولكن לא נגזר על עבירה זו עונש נפרד. לעומת זאת, נקבע כי בגין עבירות שבוש ההלכים והצתת הרכב, אשר התרחשו בפער זמני מסוים לאחר אירוע הרצח, יוטל עונש נפרד של 4 שנות מאסר, תוך שהודגשו האינטרסים הציבוריים הנפרדים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירות אלה.

אני סבור כי בית המשפט המחויזי כבר הקל עם המערער, עת קבע עונש של 4 שנות מאסר בגין העבירות הנלוות, וקבע כי עונש זה יריצה חצי בחופף וחציו במצטבר לעונש מאסר העולם שנגזר עליו בגין עבירת הרצח. אני רואה כל הצדקה להקל עם המערער הקללה נוספת. נסיבותיו של מקרה זה מצדיקות את העונש החמור שנגזר על המערער, אשר מבטא את דרגת אשמתו הגבוהה, ביצוע רצח נתיב של המנוח, ואף בבזיוון כבוד המת לאחר מעשה ההמתה, כאשר גורר את הגוף, והשליכה בעיר. בעשותו כן, פגע קשות גם במשפחה המנוח אשר תיארו את כאבם על אובדן יקרים, הן בעקבות מעשה הרצח והן במעשה הפקרת הגוף.

25. על יסוד האמור לעיל, אציג לחברתי ולחברתמי לדחות את הערעור, ולהותיר את הרשות המערער ואת העונש שנגזר עליו על כנמם.

שפט

השופט א' שטיין:

אני מסכימ.

שפט

השופטת ג' כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

שופטת

הוחלט כאמור בפסק דין של השופט י' אלרון.

ניתן היום, כ"ט בתמוז התשפ"ב (28.7.2022).

שופטת

שופט

שופט